

A régi magyar pulykafajták ismertetése

A magyar parlagi pulyka

Fehér és fehér-tarka magyar pulyka (Fehér Sándor tanyája, Tápiógyörgye, 2004; Fotó: Szalay István)

Tarka pulykák (Zetelaka, Székelyföld, 2003); fekete és tarka pulykák, Magyarkanizsa környéke, Vajdaság, 2007); Fotó: Kisé, Do thi Dong Xuan

Eredetileg a Duna-Tisza között terjedt el a magyar pulyka. Elsősorban fekete és fehér színben tenyésztették. Idővel a fekete színváltozat száma nagyon lecsökkent és a 19–20. század fordulójára a fehér színváltozat került túlsúlyba. A fehér magyar pulykát később a mexikói fehér pulykával nemesítették a testsúly növelése érdekében. A magyar parlagi pulyka változatai kis számban ma fellelhetők a Kárpát-medencében.

A fehér magyar pulyka tolla igen értékes árucikknek számított, különösen a hónalj alatti, ún. "marabutollak". Tojáshozama évente 30–40 darabra tehető. A fekete magyar pulyka tollazata egyöntetű fekete, csőre és lába palaszürke. Szép, fehér húsa a maga idejében nagyon keresett volt. Testsúlya kisebb, mint a fehér pulykéé. Évi 25–50, fehéres alapszínű, barnás pettyezettségű tojást termelt.

Gyorsan fejlődő, kiválóan kotló és nevelő állat. Élelemszerzésben szinte utolérhetetlenül szorgalmas. Húsminősége a külterjes tartásnak is köszönhetően a legigényesebb külföldi piacokon is csemegeszámba ment, belőle minden mennyiséget könnyen értékesíthettünk.

A Kárpát-medence egyes területein – elsősorban a Vajdaságban és Erdélyben – a fekete és a fehér magyar pulyka mellett különböző parlagi színváltozatok (fehér-tarka, szürkésbarna, világosbarna) is előfordulnak.

A rézpulyka

Rézpulykák (Gödöllő, 1998); Fotó: Szalay István

Főként Boszniában tenyésztették nagyobb számban, ezért “bosnyák pulykának” is nevezték. Szórványosan Magyarország területén is előfordult. Edzetségére és igénytelenségére jellemző, hogy értékesítésre valaha lábon hajtották hazánkba. Az alföldi tanyavilágban egy-egy példánya ma is megtalálható.

A kakas színe a test elülső részén sötét rézvörös, fehéres szárnyfedő- és faroktollakkal. Alapszínét fakó és fehér harántszívek tarkíthatják. A láb rózsaszín, a bőr fehér színű, a tojó valamivel világosabb. A betegségekkel szemben ellenálló, igénytelen, bőven tojó, szorgalmasan kotló és nevelő, nagyon jó élelemkereső pulykafajtaként tartották számon. Jelenleg két kisebb génbanki állományban tartjuk fenn.

A bronzpulyka

Bronzpulyka tojó (Fehér Sándor tanyája, Tápiógyörgye, 2003) Fotó: Szalay István, és bronzpulyka kakas (Mezőszilvás környéke, Mezőség, 2004); Fotó: Kisné, Do thi Dong Xuan

A *standard bronzpulyka* a legrégebben kitenyésztett pulykafajták egyike, az egész világon elterjedt. Az 1800-as évek második felében keresztezés és fajtatiszta tenyésztés céljából hozták be. Hazánkban honosult fajtának minősíthető. A bronzpulyka gyorsan kiszorította a kisebb testű, parlagi fajtákat, s így a 20. század elejére a legértékesebb és legelterjedtebb pulykafajtvá vált Magyarországon is.

A bronzpulyka teljes kifejltségét kétéves korra éri el. Évi tojástermelés a hazai tenyészetekben 50–80 db. A tojások színe erősen pettyezett, súlyuk 70–90 g.

A “magyar” bronzpulyka testformája és a toll színeződése megegyezik a standard bronzpulykéval, csak testsúlya lényegesen kisebb, a parlagi változatokhoz hasonló.